

Met Silent Work zet Wiljo Woodi Oosterom uit Edam zich in voor kinderen in het grensgebied van Mauritanië en Mali.

FOTO'S SILENT WORK

Vergeeten kinderen Mauritanië

Vluchtelingen en kinderen in Mauritanië en Mali raken ondervoed. Intussen nemen de Chinezen de landbouwgebieden over en wint Al-Qaeda zieltjes door voedsel te geven.

Wiljo Woodi Oosterom ziet het allemaal gebeuren. De Edamse is al meer dan vijftien jaar in Mauritanië actief met haar stichting Silent Work. Ze reist door het land en spreekt vluchtelingen. „In Mbéra, het vluchtelingenkamp in het oosten, de thuisbasis van 55.000 Malinezen, is iets minder dan één kind op de vijf ondervoed en 4,6 procent ernstig ondervoed. Volgens Karl Nawazi, van Artsen zonder grenzen, sterven kinderen in Mauritanië onder de vijf jaar voornamelijk door een combinatie van ondervoeding, malaria, infecties van de luchtwegen en diarree. Hij beschrijft de situatie als alarmerend en onaanvaardbaar.” Silent Work is in de regio actief met schoon drinkwater, gezonde voeding en gezondheidszorg. De Edamse werd vorige week nog op een festival in Nouakchott toegezongen als 'Maman L'eau', moedertje water. Daar traden ook Malinese vluchtelingen op. „Voor de vluchtelingen van de oorlog in Mali wordt de situatie van de ondervoede kinderen pijnlijk

Silent Work

Wiljo Woodi Oosterom uit Edam voedde achttien kinderen op, onder wie een aantal meervoudig gehandicapten. Ze richtte een leer-werkboerderij voor doven met een verstandelijke beperking op in de Beemster. Na het overlijden van haar man trok ze zo'n vijftien jaar geleden naar Afrika. Met de stichting Silent Work richten zij en haar Afrikaanse partner Demba Abou Bah zich op de vergeten kinderen van Afrika, vaak doof en getraumatiseerd. De stichting ondersteunt duurzame kleinschalige lokale initiatieven en opereert onder meer in het grensgebied van Mauritanië en Mali. Wiljo schreef in Afrika twee romans: 'Kleur bekennen' en 'Een sluier van zand'. Meer informatie: www.silentwork.org

duidelijk. Zij leven in hetzelfde gebied, zij zijn alleen gescheiden door de grens." Sterftecijfers zijn hoog mede doordat moeders hun kinderen pas naar gezondheidscentra brengen als ze bijna dood zijn, vertelde Nawazi in de hoofdstad van Mauritanië, Nouakchott.

Overleg met 'de wijze raad' van een Afrikaans dorp.

„In Bassikounou, niet ver van het vluchtelingenkamp Mbéra, is men een noodhospitaal aan het opzetten zodat vrouwen met zwangerschapgerelateerde complicaties niet tot tweehonderd kilometer moeten reizen naar Nema, het dichtstbijzijnde ziekenhuis in Mauritanië, om hulp te zoeken." Het voedingsprogramma dat is bedoeld om de acute ondervoeding van de kinderen terug te brengen, bereikt bijna de helft van de moeders niet. Deels omdat zij als nomaden leven: ze zijn vaak in be-

weging, reizen binnen Mauritanië en van naar Mali. „Ondervoeding is ook hoog omdat vluchtelingen zich hebben moeten aanpassen aan een compleet andere voeding, gedomineerd door graan in plaats van melk en vlees waaraan zij gewend zijn", aldus Oosterom. Vluchtelingen hebben Oosterom gezegd dat ze klaar zijn om terug te gaan naar 'de islamistische hel' in het noorden, ondanks de instelling van strikte sharia-wetgeving daar. „Omdat ze daar hun kudde hebben

achtergelaten en omdat daar een meer vertrouwd leven is met inbegrip van de levensmiddelen die ze kennen, vlees en melk. Dit is het bewijs van echte wanhoop." In veel plattelandsgebieden hebben de gezondheidsposten van de overheid te weinig capaciteit om ondervoeding aan te pakken, mede door de nauwelijks aanwezige hulporganisaties. Die trekken volgens Oosterom amper geld uit voor de nood in de Islamitische Republiek Mauritanië. „Een Nederlandse organisatie die ons hielp met drie projecten is overgegaan op leningen. Dit sluit niet aan bij de trots van de Peulbevolking en daarmee trek je ze niet uit de armoede."

Cement

Toch ziet ze ook vooruitgang. „Er schieten bedrijfjes als paddenstoelen uit de grond, men ziet dat het mogelijk is. Landbouwprojecten worden opgezet en vrouwenprojecten. Lemen huizen worden vervangen door cement en betonbouw. Wel wordt veel landbouwgrond nu verkocht aan Chinezen. De lokale bevolking kan mondiaal komen werken als goedkope arbeidskrachten." Dat is een knauw voor de waardigheid van de trotse Peulbevolking. „Er wordt vergeten dat het hun land is. En land is het enige dat ze bezitten. Daarnaast moet je een noma-

Kinderen met een handicap worden vaak vergeten.

disch volk niet vastbinden. Help hen met het land te bewerken, en in eigen beheer te houden. Zodat er voldoende voedsel voor henzelf en voor de eigen bevolking is." Als de armoede wordt opgelost, wordt het voor Al-Qaeda-groeperingen moeilijker om jongeren te ronellen, iets wat Oosterom nu ziet gebeuren. „Zij geven beetje geld, rijst, olie, suiker en thee en vragen niets in ruil, alleen om hun aanhangers te zijn. Dit gebeurt op veel grotere schaal dan men denkt. Je voelt en ziet dat pas als je hier woont en je personen ziet veranderen." Voldoende voedsel en goede gezondheidszorg zijn de wegen die volgens Oosterom moeten worden bewandeld. „Want ook Afrikanen doen alles voor hun kinderen." RIEN FLORIJS

Een hond die geluk brengt

Artsen en verzorgers zijn gefascineerd. Familieleden ontroerd. Wat een jaar lang fysiotherapie niet voor elkaar krijgt, lukt een therapiehond soms in enkele minuten. Die laat de gebalde vuist van een dementerende ontspannen. En trekt hem van die verre, vage en soms angstige wereld even naar een warm hier en nu. Een hond die geluk brengt.

Hondeninstructrice Angelika Balk begon vier jaar terug in haar centje met groepstherapie in het verpleeghuis Magnushof in Schagen. Met haar Howavart Sharai. Vier jaar later heeft zij zeven vrijwilligers en honden opgeleid en laatst richtte ze de Stichting Therapiehond op. Die gaat bijna aan eigen succes ten onder. Want de vraag naar therapiehonden is veel groter dan het aanbod. Dus zoekt Angelika instructeurs en puppies die zich door haar willen laten opleiden. De vrijwilligers bezoeken verschillende tehuizen in de regio. In Friesland zijn ook twee vrijwilligers met honden actief. Ze werken acht weken met groepen van acht patiënten en trekken dan verder naar een volgende groep.

Niet elke hond is geschikt. De eerste eis is dat-ie piepjong is, maximaal vier weken. Maximaal kneedbaar. En de training begint meteen. In een methode die uitgaat van de natuurlijke instincten van de hond en de omgangsvormen in het roedel. „Wolven en honden letten vooral op lichaamstaal en gebaren. Je kunt ze het best sturen met gebaren, commando's zijn van minder belang. Onderling blaffen ze ook niet, het blijft bij een snauw of grom. Als ik op visite kom, mag mijn hond niet op iedereen af rennen en een potje druk doen. Nee, dat is niet zielig. Dat wordt in het roedel ook niet getolereerd." En het is ook ongewenst in de omgang met dementerenden. Die hebben baat bij rust en kalmte. Commando's schreeuwende bazen en blaffende honden zijn daar niet echt welkom.

Wondertjes

Aan het werk dus in Magnushof. Daar gebeuren soms wondertjes. Laten stramme gebalde handen zich langzaam openen. Zo was er die bejaarde dame, ver verdwaald in haar dementie. Uitgekozen voor een serie van acht hondensessies omdat ze al geruime tijd geen woord heeft gesproken. Meteen bij de eerste ontmoeting met de hond is het raak. Ze praat tegen Sharai. Geen onsamenvangende klanken. Maar woorden die teruggaan naar een ver verleden. Over het hondje dat ze zelf ooit had. Ze weet opeens de naam weer. En een man, zowel dement als blind, reageert huilend en lachend op het

contact met het warme hondenlijf. Zijn dagelijkse angst en boosheid even vergetend. Hondentherapie is een dure hobby. Verzekering, kilometers, opleiding en hele hoge eisen aan gezondheid en hygiëne. De tweemaandelijke medische controles is verplicht. „Maar die worden gelukkig gesponsord door verschillende dierenartsen." En er is een hoop dagelijks werk. Elke dag oefenen, minstens één uur. En voordat een hond een verpleeghuis in mag, moet-ie brand-schoon zijn. Ze nemen daar geen risico met bacteriën. En dus zijn ook de tandjes gepoetst en de nagels gemanicurd. Na hun opleiding weten de honden hoe ze met kwetsbare senioren moeten omgaan. Elke sessie begint met een begroetingsritueel. 'Hond op schoot' is voor de grotere types niet mogelijk. Te zwaar voor de patiënt. Maar de honden weten hoe ze hun achterwerk in een stoel naast de patiënt moeten parkeren en hun borst op het kussen op de leuning. Dan draaien ze hun 'polsen' zo dat de nagels de broze huid van hun gesprekspartners niet raken. In het verpleeghuis constateren ze heel vaak vooruitgang na een sessie van acht weken. Maar, als dan weer een andere groep aan de beurt is, volgt er vaak een terugval bij de eerste cursisten.

Spelletjes

Samen spelletjes doen is een hit. Kleine voorwerpen verstopten op je lijf. In je kraag, mouw of sok. De hond speelt mee en vindt ze altijd

Angelika Balk traint eigen hond Sharai.

FOTO ESTHER MEIJER

terug. Dikke pret. Verrassing, lachen, vertederend. En dus ook die broodnodige ontspanning. De spelletjes gaan van simpel tot complexer tot interactief. Zoals die van het verdwenen speeldoesje. Bij een druk op de knop klinkt er een deuntje en dan komt de hond het speeltje halen.

Na de opleiding moeten alle honden een stresstest doorstaan. Die is niet mislukkig. Ze worden geconfronteerd met angstige situaties. Wildvreemde mensen die schreeuwend en met uitgestoken paraplu's op het aan een lantaarnpaal gebonden hondje afkomen. „Schrikken mag," zegt Angeli-

Startkapitaal

Om de Stichting Therapiehond Nederland op te kunnen richten kregen de initiatiefnemers een startkapitaaltje van de stichting Riki. Die strijdt tegen de eenzaamheid onder bejaarden. De stichting krijgt nu steun en begeleiding van de Esaat (European Society for Animal Assisted Therapy). Zij doen wetenschappelijk onderzoek naar alle soorten therapie waar dieren bij betrokken zijn. Omgekeerd houdt de organisatie regelmatig workshops en seminars waar de Schagenaars veel van leren. Bazen en heel jonge pups (maximaal acht weken) kunnen zich aanmelden als vrijwilliger. Na een selectie volgt een opleiding voor therapiehond en begeleider. Opgave kan via www.stichtingtherapiehond.nl of telefonisch bij Angelika Balk: 06- 51391956.

ka. „Maar daarna moeten ze zich meteen herstellen." Dat heeft ze. Sharai hoeft je weinig meer te vertellen. Die weet wie er graag een zoen heeft en wie dat te intiem vindt. De Howavart is van nature een tikje afstandelijk en dat is voor dit werk niet verkeerd. „Want een therapiehond mag niet te lomp of opdringerig zijn. En ze moet haar verstand er bij houden. Mag zich ook niet laten afleiden door geuren of etenresten in en op de kleding. En bij plotseling schreeuwen of slaan onverstoort blijven." Het werk vergt een stevige concentratie en na een uur therapie kun je baas en hond opvegen. Na een plas en een half uurtje hollen vallen Sharai en haar collega's doorgaans als een blok in slaap. Verdiende rust na het leveren van een staaltje top-sport. HARMKE SNIJDWIND